

Διάφορα βιβλία τῶν ἐν Τουρκίᾳ ἑλλ. Κοινοτήτων  
καὶ Μητροπόλεων

Παρά τῷ Ταμείῳ Ἀνταλλαξίμων κοινοτικῶν καὶ κοινωφελῶν περιουσιῶν (ὁδὸς Φιλοθέης 128, Ἀθήνησιν) ἐναπόκεινται περισυλλεγέντα ἱκανά τῶν δια-  
λυθεισῶν ἐν Τουρκίᾳ καὶ υπαχθεισῶν εἰς τὴν ἀνταλλαγὴν Κοινοτήτων βιβλία,  
ἐν οἷς καὶ κώδικες τῶν Μητροπόλεων αὐτῶν. Τῶν βιβλίων τούτων συνετάχθη  
ὑπὸ τοῦ λογιστηρίου τοῦ Ταμείου δακτυλογράφητος κατάλογος ὑπὸ τὴν ἐπιγρα-  
φὴν: "Ἐρευνα εἰς διάφορα βιβλία Κοινοτήτων υπαχθεισῶν εἰς τὴν ἀνταλλα-  
γὴν" (σελ. 20) καὶ "Συμπληρωματικὸς πίναξ τῶν ἀνευρεθέντων κοινοτικῶν  
βιβλίων ἐν ταῖς ἀποθήκαις τοῦ Ταμείου", (σελ. 7), προφανῶς πρὸς ἐξεύρεσιν  
ἐν αὐτοῖς περιουσιακῶν στοιχείων, κοινοτικῶν τε καὶ ἰδιωτικῶν. Ὁ κατά-  
λογος οὗτος ἀριθμεῖ ἐν ὅλῃ βιβλία 478 σημειωθέντος ἐφ' ἑκάστου τοῦ συ-  
ζοντος ἀριθμοῦ αὐτοῦ. Διαφυλάσσοντες τὴν ἀρίθμησιν ταύτην τοῦ καταλόγου  
ποιούμεθα τὴν περιγραφὴν καὶ σύντομον ἀμὰ ἀναλυτικὴν τῶν περιεχομένων  
καταγραφὴν τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος βιβλίων κατὰ πόλεις τῶν μητροπολιτικῶν  
ἐπαρχιῶν πρὸς διευκόλυνσιν τῶν βοηθουμένων νὰ μελετήσωσι αὐτὰ πρὸς ἱστο-  
ρικούς, λαογραφικούς, γλωσσικούς ἢ ἄλλους σκοπούς. Ἀρχόμεθα δὲ ἀπὸ τῆς  
Θράκης.

ναὶν τῆς Θεοτόκου καὶ τοῦ ἁγίου Γεωργίου, τοῦ ὁποῦ ἐν διαχειρίσει τῆς  
οἰκοδομῆς τοῦ παρ-εναγαγέου καὶ τοῦ νηπιαγωγέου(1 Σεπτεμβρ. 1879) γρ.  
80.432, ἐσοδα καὶ ἐξοδα δημογεροντίας(4/1883), προκοσμοῦ ἀντιγράφα  
μετὰ τῆς σφραγίδος πολλαχού, μεταγραφῆς ("Μητροπολιτικὸν Συμβούλιον  
Τυρολθης 1887" καὶ ἐν μέσῳ τουρκικῆς ἐπιγραφῆς). πρόγραμμα ἀναλυτικὸν  
τῶν μαθημάτων τῆς ἐν Τυρολθῇ διδασκαλίας σχολῆς διὰ τὸ ἔτος 1883-84, ἱσο-  
λογισμὸν, πρακτικὰ γενικῆς συνειδήσεως, κανονισμὸν περὶ ἐκλογῆς δημογε-  
ροντίας καὶ συστάσεως διαρκοῦ ἀντιπροσωπευτικῆς συνειδήσεως(1' Ἰανουαρ.  
1883). Κανονισμὸν περὶ ὁδοδότης Κοινοτήτων Τυρολθης(1888' Οκτωβρ. 12) ἐπι-  
βεβαιουῦντος τοῦ ἡρακλείας Γερμανοῦ, ἀποφάσεως περὶ τῶν σχολῶν Τυρολθης,  
λογοδοσίαν ἐπιτρόπων ἐκκλησιῶν, τύπους συμφωνητικῶν γάμων καὶ διαφαιδῶν,  
ἱσολογισμοὺς ἐκκλησιῶν, ἀποφάσεις ἐκκλησιαστικοῦ συμβουλίου, ἱσολογι-  
σμὸν οἰκοδομῆς ἐθνικῆς ἀγορᾶς γρ. 169.697, 50(1882), ἀποφάσεις συνεδρεί-  
ων δημογεροντίας ὑπογραφομένας ὑπὸ τῶν παρισταμένων μελῶν, διαθήκας ἐν  
ἀντιγράφῳ, κανονισμὸν αὐθις τῆς Κοινοτῆτος ἀπὸ 17 Δεκεμβρ. 1900, ἀπὸ 7  
Μαρτίου 1904 καὶ 2 Σεπτεμβρίου 1907. Ἀξιοσημεῖωτον τὸ ἱστορικὸν σημεί-  
ωμα "χρονολογία τῆς μεταπολιτεύσεως τοῦ 1908" ἀρ. 517 ἐν σελ. 524-526.  
Ἐν ὅλῃ ἔγγραφα ἠριθμημένα 567 ὑπογεγραμμένα ἀπὸ 6 Μαρτίου 1910 ὑπὸ  
τῶν δημογεροντικῶν, ἐφόρων, ἐκκλησιαστικῶν ἐπιτρόπων, τοῦ γραμματέως. Ἐν



Τυρολίας 1879-1921

Κώδικες 3 πρακτικῶν δημογεροντίας καὶ ἐκκλησιᾶς, διακριτικῶν I, II, III  
 100. 7. Οὐκὶν καὶ 12 (0.49 ΧΟ. 38 ΧΟ. 07) διαχωρῶν ἐν παλαιῇ νοτοχάρτῃ  
 8-ῆς τῶν καταλλόγου 103. ἔχει τελεῖται ἡριθμημέναι ἐντύπως 690 καὶ  
 γεγραμμέναι ἀπὸ αὐτοῦ. ἐν τῇ πρώτῃ σελίδι ἡ ἐπιγραφή. "Κώδικς δημογεροντίας  
 Τυρολίας 1879". Τελευτῇ ἐς τὴν 20 Σεπτεμβρίου 1920. Περιέχει ἐν ἀρχῇ  
 ἐπισυνημμένον τουρκιστὶ ἑλληνικοῖς γράμμασι τὸν "Χιτουινάμ τοῦ Μηρ  
 Τζόρλου". Ἀκολουθοῦν ἡριθμημένα ἀντίγραφα πατριαρχικῶν γραμμάτων, κα-  
 νονισμοῦ δημογεροντίας Τυρολίας μετὰ τῆς σφραγίδος ("Σφραγὶς δημογε-  
 ροντίας Τυρολίας 1879" ἔχουσα ἐν μέσῳ τὸν ἄγιον Γεώργιον ἑφιππον),  
 ἀντίγραφα διαθηκῶν, πωλητηρίων, διαχειρίσεων ἐπιτρόπων τῶν ἐν Τζόρλου  
 ναῶν τῆς Θεοτόκου καὶ τοῦ ἁγίου Γεωργίου, ἰσολογισμὸν διαχειρίσεως τῆς  
 οἰκοδομῆς τοῦ παρ-εναγωγείου καὶ τοῦ νηπιαγωγείου (1 Σεπτεμβρ. 1879) γρ.  
 80.432, ἔσοδα καὶ ἔξοδα δημογεροντίας (4/1883), προκοσμητικῶν ἀντίγραφα  
 μετὰ τῆς σφραγίδος πολλαχού, μεταγραφήσης ("Μητροπολιτικὸν Συμβούλιον  
 Τυρολίας 1887" καὶ ἐν μέσῳ τοῦ ἐπιγράψ). πρόγραμμα ἀναλυτικὸν  
 τῶν μαθημάτων τῆς ἐν Τυρολίας διδασκαστικῆς σχολῆς διὰ τὸ ἔτος 1883-84, ἰσο-  
 λογισμὸν, πρακτικὰ γενικῆς συνελεύσεως, κανονισμὸν περὶ ἐκλογῆς δημογε-  
 ροντίας καὶ συστάσεως διαρκοῦ ἀντιπροσωπευτικῆς συνελεύσεως (1' Ιανουαρ.  
 1889). Κανονισμὸν τῆς ὁδοδότης κοινότητος Τυρολίας (1888' Οκτωβρ. 12) ἐπι-  
 βραβεύοντος τοῦ Ἑρκελίας Γερμανοῦ, ἀποφάσεις περὶ τῶν σχολῶν Τυρολίας,  
 λογοδοσίαν ἐπιτρόπων ἐκκλησιῶν, τύπους συμφωνητικῶν γάμων καὶ διαθηκῶν,  
 ἰσολογισμοὺς ἐκκλησιῶν, ἀποφάσεις ἐκκλησιαστικοῦ συμβουλίου, ἰσολογι-  
 σμὸν οἰκοδομῆς ἐθνικῆς ἀγορᾶς γρ. 169.697, 50 (1882), ἀποφάσεις συνεδρεί-  
 ῶν δημογεροντίας υπογραφομένας ὑπὸ τῶν παρισταμένων μελῶν, διαθήκας ἐν  
 ἀντιγράφῳ, κανονισμὸν αὐτοῖς αἵς κοινότητος ἀπὸ 17 Δεκεμβρ. 1900, ἀπὸ 7  
 Μαρτίου 1904 καὶ 2 Σεπτεμβρίου 1907. Ἀξιοσημεῖον τὸ ἱστορικὸν σημεί-  
 ωμα "χρονολογία τῆς μεταπολιτεύσεως τοῦ 1908" ἀρ. 517 ἐν σελ. 524-526.  
 ἐν ὅλῳ ἔγγραφο ἡριθμημένα 567 υπογεγραμμένα ἀπὸ 6 Μαρτίου 1910 ὑπὸ  
 τῶν δημογεροντιῶν, ἐφόρων, ἐκκλησιαστικῶν ἐπιτρόπων, τοῦ γραμματέως. Ἐν

δ)  
 α)  
 β)  
 γ)  
 δ)  
 ε)  
 ς)  
 ζ)  
 η)  
 θ)  
 ι)  
 κ)  
 λ)  
 μ)  
 ν)  
 ξ)  
 ο)  
 π)  
 ρ)  
 σ)  
 τ)  
 υ)  
 φ)  
 χ)  
 ψ)  
 ω)



71

ταῖς σελίδων 671-673 πίναξ τῶν περιεχομένων μετὰ παραπομπῶν εἰς τὰς  
οἰκείας σελίδας καὶ τὸν ἀριθμὸν τοῦ ἐγγράφου.-

## II

101. Κώδιξ ἐσταχμένος διὰ ναστοχόριου καὶ λινοῦ μέλανος(037X0.27) ὑπ' ἀριθμὸν καταλόγου 111. ἔχει σελίδας ἡριθμημένας ἐντύπως 264 καὶ γεγραμμένας ὁπόσας πλὴν τῶν 133-134. ἔξωθι ἐπὶ δέλτου ἐπικεκολλημένης ἡ χρυσοῦς κεφαλαίοις γράμμασιν ἐπιγραφὴ "Μητροπολις Τυρολθης καὶ Σερεντίου. Βιβλὸς πρακτικῶν" ~~ἐξωθι~~ ἐν τῇ πρώτῃ σελίδι "Βιβλίον πρακτικῶν ἐφορείας ἀρχόμενον ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1908-1909" μετὰ τῆς σφραγίδος (ἐν τῷ μέσῳ μέλισσα καὶ περὶξ "Ἐφορεία σχολείου Τυρολθης 1879"). Περιέχει τὰ πρακτικά τῶν συνεδριάσεων τῆς δημογεροντίας, τῆς ἐφορείας, τοῦ πνευματικοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου καὶ τοῦ μεικτοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου, ὡς καὶ τὰς ἀποφάσεις αὐτῶν ἀπὸ τοῦ 1908 μέχρι 15 Αὐγούστου 1921.

## III.

102. Κώδιξ ἐσταχμένος ὡς ὁ προηγουμένος(0.37X0.27) ὑπ' ἀριθμ. καταλόγου 114. ἔχει σελίδας ἡριθμημένας ἐντύπως 498, ἀλλὰ γεγραμμένας μόνον 60. ἔξωθι <sup>ὡς</sup> ἐπὶ δέλτου ἐν τῇ προηγουμένῃ ἡ ἐπιγραφὴ. "Μητροπολις Τυρολθης καὶ Σερεντίου". Βιβλίον ἀποφάσεων". Περιέχει τὰ πρακτικά καὶ τὰς ἀποφάσεις τοῦ πνευματικοῦ ἐκκλησιαστικοῦ καὶ τοῦ μεικτοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου ἀπὸ 19<sup>ου</sup> Οκτωβρίου 1918 μέχρι 25 Μαΐου 1921, ὡς γεγραμμένας ἀρροδίως καὶ ἐσφραγισμένας διὰ τῆς σφραγίδος τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ μεικτοῦ συμβουλίου(δικαστηρίου). Τύπος σφραγίδος ἐν τῷ μέσῳ δεῖξαι μετ' ἀναπεπταμένων πτερύγων καὶ περὶξ ἡ ἐπιγραφὴ κεφαλαίοις γράμμασι. "Μικτὸν ἐκκλησιαστικὸν συμβούλιον Τυρολθης 1906".

Ταριχὰ βιβλία δ Κοινότητος Τυρολθης ΙΥ, Υ, ΥΙ, ΥΙΙ, ΥΙΙΙ, ΙΧ(1908-1922)

## IY

103. Βιβλίον ἐσταχμένον διὰ ναστοχόριου καὶ μέλανος λινοῦ(0.42X029X004) ὑπ' ἀριθμ. καταλόγου 112. ἔχει σελίδας ἡριθμημένας ἐντύπως 249(δύο) καὶ γε-



γραμμένες τδ. 77 καὶ τδς 248-249. ἔξωθεν ἡ χρυσοῦς κεφαλαῖος γράμμασιν ἐπιγραφὴ. "Μητροπόλις Τυροῦ καὶ Σερεντίου. Καθολικὴν ἑφορεῖαν". Περι-  
έχει λογιστικῶς (δοῦναι-λαβεῖν) τὴν διαχειρίσιν τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῆς  
κοινότητος Τυροῦ ἀπὸ 6 Φεβρουαρίου 1908 μέχρι 13<sup>ου</sup> Ιουνίου 1914. Αἱ  
λοιπαὶ σελίδες λευκαί. -

Υ.

- 104 Βιβλίον ἐσταχωμένον διὰ ναυτοχόρου (037X025X005), ἐξηρώρωμέ-  
νον ὑπ' ἀριθμὸν καταλόγου 107. Ἀνεπίγραφον. ἔχει σελίδας ἡριθμημένας 249  
(δς) ἐντύπως καὶ γεγραμμένας πλὴν τῶν 241-249. Περιέχει λογιστικῶς (δοῦ-  
ναι-λαβεῖν) τὰ ἐσοδα καὶ τὰ ἐξοδα τῆς κοινότητος τῶν ἐτῶν 1914 μέχρι  
1920.

ΥΙ

- 105 Βιβλίον ἐσταχωμένον διὰ ναυτοχόρου μετὰ βύρσης ἐν τῇ ράχῃ  
(030X021) ὑπ' ἀριθμὸν καταλόγου 109. ἔχει σελίδας ἡριθμημένας ἐντύπως 296  
ἐξ' ὧν γεγραμμένας τδς 89. Ἀνεπίγραφον. Εἶναι ταμεῖον τῆς κοινότητος καὶ  
κηματολογίον ἀπὸ Ὀκτωβρίου 1921 μέχρι Ὀκτωβρίου 1922, ἐν τέλει ἀκολου-  
θοῦν τρεῖς πρακτικὰ τῶν ἐφοροεπιτρόπων τῆς κοινότητος ὡς προσφύγων  
πλὴν ἐν Ἀλεξανδρουπόλει καὶ ἐν ἐν Θεσσαλονίκῃ, ἐλεγκτικὰ τῆς διαχει-  
ρίσεως τοῦ ταμείου τῆς κοινότητος. -

ΥΙΙ

- 106 Βιβλίον ἐσταχωμένον διὰ ναυτοχόρου μετὰ βύρσης (036X020) ὑπ' ἀριθμ.  
καταλόγου 110. ἔχει σελίδας ἡριθμημένας ἐντύπως 84 (δς) ἐξ' ὧν γεγραμμέ-  
ναι εἶναι 13. Εἶναι ταμεῖον τῆς κοινότητος ἀπὸ 14<sup>ου</sup> Ὀκτωβρίου 1921 μέχρι  
6 Φεβρουαρίου 1922. ἐν τέλει ἀκολουθεῖ τὸ αὐτὸ πρακτικὸν τῶν ἐφοροεπιτρό-  
πων τῆς κοινότητος ἐν Θεσσαλονίκῃ, ὡς ἐν τῇ προτέρῃ ἀπὸ 22<sup>ου</sup> Ιουνίου 1925  
περὶ τοῦ γενομένου ἐλέγχου τοῦ τέως ταμείου.

ΥΙΙΙ

107. Βιβλίον ἐσταχωμένον διὰ ναυτοχόρου καὶ μέλανος λινού (042X0.29)  
ὑπ' ἀριθμ. καταλόγου 436. ἔχει σελίδας ἐντύπως ἡριθμημένας 181 καὶ γεγραμ-



43  
μένας. Ἐν τῇ πρώτῃ σελίδι φέρεται ἡ σημείωσις: "Ταμεῖον τῆς ἱερᾶς ἡμῶν  
ἐκκλησίας εἰσπράξεως καὶ ἐξοδευσεως, ἡ μὲν εἰσπραξίς μετὰ τῆς προθέσεως  
ἀπὸ, ἡ δὲ ἐξοδευσις μετὰ τῆς προθέσεως ἐκ δεικνύται. Τῇ 15 Μαρτίου 1898.  
Δ. Σετλόγλου" εἶναι βιβλίον ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῆς ἐκκλησίας τῆς τυρο-  
λῆς τῶν ἐτῶν 1898-1903. Τοῦτο φαίνεται ἐκ τοῦ ἐν τῇ σελίδι ἰσολογισ-  
μοῦ τῆς ἱερᾶς ἐκκλησίας τυρολῆς, παρεχομένου ὑπὸ τοῦ τότε ταμῆος Δ. Σετ-  
λόγλου τῇ 15 Δεκεμβρίου 1898 καὶ ἐκ τῆς ἐν τῇ πρώτῃ σελίδι σημείωσης.  
Ἦλθε ὁ Γερμανὸς Σακκελαριδὸς Ναγιανζοῦ εἰς τὴν πόλιν τοῦ 1903 Ἀυγού-  
στου 17 ἐχειροτονήθη εἰς παιδεστὸν τοῦ 1903 Ἀυγούστου 15 εἰς ἐνέθυμιν  
Γ. Βαζιρτζής).

#### IX

108

Βιβλίον ἐσταχωμένον εἰς ναυτοχόριον καὶ μέλανος λινοῦ (029X020)  
ἐξηθρωμένον ὑπ' ἀριθμὸν κατὰ τοῦ 113. Σελίδες ἡριθμημέναι περὶ τὰς 200  
καὶ γεγραμμέναι. Ἐν τῇ φευτέρῃ σελίδι ἡ σημείωσις: Περίοδος Βα. Ἀπὸ 1  
Σεπτεμβρίου 1919. Ἐν τῇ παρόντι ἐκδόσει ὡς πρῶτον ἐγγράφονται ὅλοι  
οἱ λογαριασμοὶ τῆς ἱερᾶς ἐκκλησίας καὶ καθυπογράφονται εἰς τὸ καθολι-  
κόν· τὸ παρὸν φέρει τὸ ὄνομα 1919". Μέχρις ὅμως τῆς σελίδος 62 προηγεί-  
ται κατάλογος τῶν ὀφειλετῶν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς τυρολῆς ἐκ μεταφο-  
ρᾶς τοῦ βιβλίου τοῦ 1901 μέχρι τοῦ 1913. Δυνατὸν λοιπὸν νὰ κληθῇ ἡμερο-  
λόγιον τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῆς ἐκκλησίας τυρολῆς ἀπὸ Σεπτεμβρίου  
1919 μέχρι Μαΐου 1920. Ἐν τέλει τὸ βιβλίον χρησιμεύει καὶ ὡς "Μητρώον  
τῆς ἐν τυρολῇ φιλοπιδίου καὶ φιλεκπαιδευτικῆς δδελφότητος τῶν κυριῶν  
"Ὁ Ἅγιος Ἐλευθέριος" μέλη ἐγγεγραμμένα κατὰ τὴν πρώτην περιόδον τῆς  
(1912) ἀριθμοῦνται 95, κατὰ δὲ τὴν δευτέραν (1913) 82.-